

blivit sönderslagen och tillformad för att passa in i valvbågen. Till mitten av 1800-talet var den dold under tjockt murbruk och omtalas första gången i Dybecks *Svenska runurkunder*.

Röd sandsten. Blott nedre delen av stenen finnes i behåll. Längd (över mitten) 1 m., bredd (= valvbågens höjd) 0,68 m. Ristningen är icke grunt huggen och på det hela taget väl bevarad.

Inskrift:

onunr : uk þurfa - r sino : þair kirþu bru

Anundr ok Þorfa[^{str} ^{moðu}]r sina. Þæir gærdú bro.

»Anund och Torfast sin moder. De gjorde bro.»

Till läsningen: Runorna äro på slutet starkt sammanträngda. De ojämna linjerna röja en mindre van och säker ristare. Härpå beror säkerligen också den ovanliga form, som en del runor ha fått, särskilt **u** och **r**-runorna. Av 13 finnes endast nedre delen av en stav, troligen bst till ett **u**. 24 **i** är icke stunget. — Dybeck: 19—30 **þai-k--þu b--**. — Hermelin: 19—30 **þair kirþu bru**.

Första namnet har utan tvivel varit *Anundr*; en **t**-runa har av ristaren blivit uteglömd mellan 4 **n** och **r**. Andra namnet skall suppleras *Þorfastr*. Framför 15—18 **sino** har stått ett kvinnligt släktskapsord i ack., sålunda antingen *moður* eller *systur*. Det förra är övervägande sannolikast. Den ofullständigt bevarade inskriften har sålunda meddelat, att två (eller flera) söner ha låtit resa stenen till minne av sin moder. — Såväl *Anundr* som *Þorfastr* äro tämligen vanliga namn under vikingatiden.

Inskriften tillhör den grupp av tidiga runstenar i Södermanland, som använda **o**-runan som tecken för nasalerat **a** (**onunr**, **sino**) och beteckna långt *o*-ljud med **u**-runan (**þurfa** . . ., **bru**). — Jfr Sö 303.

300. Glömsta, Huddinge sn, Svartlösa hd.

Pl. 150, 151.

Äldre avbildningar: G. Hallström, fotografier 1927 (ATA).

Runristning i fast berg omkring $\frac{1}{2}$ km. SV om Glömsta gård, på södra sidan av den av en bäck genomflutna dalgång, vari vägen Fittja-Huddinge går fram. Från denna väg utgår ungefär mitt för Glömsta gård en sidoväg som i sydvästlig riktning leder till Tullinge. Omkring 25 m. Ö om Tullinge-vägen befinner sig ristningen, längst ned i den lövskogsklädda bergbacken och sålunda helt nära kanten mellan denna och åkerjorden nedanför. Ristningsytan är vänd mot N och bildar ungefär 60° vinkel mot marken. — Ristningen upptäcktes år 1927.

Avståndet från ristningens nedersta del till marken är 0,62 m. Ristningens höjd 1,02 m., bredd 0,90 m. Linjerna äro grunda, men dock fullt säkert skönjbara. Ristningen bildar en något sned och ojämn cirkel, vari upptill ett enkelt kors är infällt. Inskriften börjar upptill t. h., utan skiljetecken.

Inskrift:

suerkir : lit : boro : kiara : aftir . erinkuni . moþur

Sværkir let bro gæra æftir Æringunni, moður.

»Sverker lät göra bron efter Ärengunn, [sin] moder.»

Till läsningen: 3 **e** har en vinkelrät utvidgning mitt på hst; sålunda stunget. 25 **e** har en tydlig fördjupning med obetydlig utvidgning åt sidorna. Ostungna äro 9 **i**, 15 och 29 **k**. 17 **a**

har kort bst, nästan vinkelrät mot hst, men är dock snarare **a** än **e**. Även 20 **a** har bst vinkelrät mot hst, djupt huggen.

Mansnamnet *Sværkir*, som under medeltiden var rätt vanligt i Sverige och bl. a. bars av tvenne konungar, är från vikingatiden vida mindre rikligt styrkt. Det synes vara första gången säkert belagt i denna inskrift. Sannolikt är det samma namn, som förekommer i en annan sörmäländsk inskrift, Sö 209, tecknat **serkir**, och i en östgötsk, Ög 67, tecknat **sirkir**. Troligen har det också funnits i den defekta Sö 342 **-rkir**. — Kvinnonamnet *Æringunn* synes icke vara förut känt.

Den bro, som omtalas i inskriften, har tydligen lett tvärs över dalen. Huruvida några lämningar finnas kvar av den är för närvarande icke känt. Mitt emot på andra sidan finnas några gravhögar, straxt SV om Glömsta.

301. Ågesta bro, Huddinge sn, Svartlösa hd.

Pl. 151.

Litteratur: R. Dybeck, Svenska runurkunder 2, s. 29 (utan avbildning); O. Hermelin, Svartlösa härad, s. 102, 106, 125; S. Boije, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Hermelin a. a.; Boije, fotografi (ATA); R. Haglund, etsning efter Boijes foto (ATA); Brate 1908 (ATA).

»Ågesta bro» är namnet på den gamla stenbron över bäcken från Ågestasjön till Magelungen, ung. 1 km. NV om Ågesta, fågelvägen. Straxt V om bron ligger på vägens södra sida en kulle, som mot V begränsas av ett jordfast klippblock. Med järnkrampor fäst vid detta står runstenen, inom lägenheten Runstens tomt och o. 150 m. V om bron. Platsen är utmärkt å Geologiska kartbladet »Årsta».

Runstenen vid Ågesta bro omtalas första gången av Dybeck (1857). Den var redan då blott ett fragment. »Bron omlades», säger han, »för 5—6 år sedan af Dalkarlar, och desse, ehuru genom runstafvar i sin hemort säkerligen bekante med runor, sprängde och använde större delen af stenen». I en senare reseberättelse (ATA) meddelar han: »Vid Ågestad i Huddinge socken . . . berättades mig, hvad ingen då kände, att runstenen för omkring 16 år sedan varit hel och stått nära den lilla bro, vid hvilken stycket träffats af mig. Kort därpå hade han af Dalkarlar blifvit krossad och jemte andra stenar begagnad till brons iståndssättning.» Också Hermelin, som några år senare besökte platsen, hade härom erhållit upplysningar: »Tyvärr har denna sten, som förr måtte hafva varit mycket praktfull, blifvit illa söndersprängd för någon tid sedan, dock oafsigtigt, hvad sprängningsarbetet vidkommer. Stenen låg, med inskriften nedåt, icke långt ifrån den plats, där fragmentet nu befinner sig, då för flera år sedan en bro öfver det närgränsande vattendraget skulle göras och ett sprängskott sattes i stenen. Bitarne omvändes och upptäckten af ristningen gjordes. Hade det nu stannat härvid, så skulle allt hafva varit teml. väl bestält, ty bitarne kunde hafva blifvit sammanfogade; men det synes som om brobyggmästaren icke kunnat motstå frestelsen att i bron inlägga de tjenligaste styckena. — Förleden vår hade den ifrågavarande bron åter kommit i olag och måste läggas om. Den nuvarande inspektoren på Ågesta tillsade då arbetarna, att noga syna alla i bron befintliga stenar på det att hvad som saknades af ristningen måtte komma till rätta. Denna tillsägelse har verkligen haft till följd att de båda mindre å pl. synliga fragmenterna kommit till rätta. Hade någon vid runskrift van person varit närvarande skulle troligen äfven det öfriga blifvit funnet.» Av dessa båda mindre bitar var det ena, en smal flisa utmed h. sidan av det bevarade mittstycket, borta redan vid Boijes besök 1884. Det andra fanns kvar ännu 1908, då det omtalas och avbildas av Brate, men söktes 1930 förgäves och var enligt lägenhetsägarens utsago försvunnet, då han 1920 kom till platsen.